

Toegankelijkheidscriteria stembureaus 2018

(versie oktober 2018)

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

PBTconsult BV is een zelfstandig ingenieurs- en adviesbureau gespecialiseerd in de advisering en toetsing van de fysieke toegankelijkheid van de gebouwde omgeving (gebouwen, woningen, objecten, openbare ruimte, openbaar vervoer evenementen, (thema)parken).

Daarnaast is PBTconsult exclusief gemachtigd om namens leder(in), de belangenorganisatie voor mensen met een functiebeperking, ITS-keuringen ten behoeve van het ITS-Keurmerk uit te voeren.

Copyright © 2018 PBTconsult BV, Utrecht

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt worden in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of door fotokopieën, opname, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

Bezoekadres:
Churchillaan 11 (*melden bij leder(in),
1e verdieping*)
3527 GV Utrecht

Postadres:
Postbus 2420
3500 GK Utrecht

T: 030 - 291 66 33
I: www.pbtconsult.nl
E: info@pbtconsult.nl

Deel 1:

ALGEMEEN

A1	Inleiding	ALGEMEEN
----	------------------	----------

Deze toegankelijkheidseisen voor stembureaus zijn door PBTconsult in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken opgesteld. De achterliggende redenen voor deze nieuwe uitgave (de oude uitgave is van 2014) is tweërlei, namelijk:

- De wijziging van de kieswet, waarbij de eis van 25% toegankelijke stembureaus t.o.v. het totaal aantal stembureaus is verscherpt tot de eis dat 100% van de stembureaus toegankelijk moet zijn.
- Onderzoek van de VNG en de NVVB wees uit dat men de vigerende eisen nogal rigide vond en deze niet altijd realiseerbaar waren.

De toegankelijkheidscriteria voor Stembureaus zijn daarom op onderdelen aangepast en daar waar relevant en verantwoord is er nu ruimte voor alternatieve oplossingen.

De ITstandaard (Integrale Toegankelijkheidsstandaard, versie 2018) is sinds jaren de toegankelijkheidsstandaard in Nederland. De oorspronkelijke basis voor de ITstandaard is de uitgave *Geboden Toegang (1973)*, later vervangen door het *Handboek voor Toegankelijkheid (7^e herziene druk, 2013)*. Het Handboek voor Toegankelijkheid is een belangrijk richtgevend standaardwerk voor toegankelijk bouwen in Nederland vanuit het perspectief van de gebruikers met beperkingen. Ook zijn (inter)nationale richtlijnen en standaarden gebruikt bij de samenstelling van de ITstandaard, waaronder de *2010 ADA*, *NEN-ISO 21542*, *DIN 18040-1*, *ASVV 2012*, *Neufert Architects' Data*, en het *Handboek Ergonomie/Human Factors*.

PBTconsult heeft voor wat betreft de inhoud van de *ITstandaard* overleg gevoerd met (ervarings)deskundigen op het gebied van toegankelijkheid (o.a. belangenorganisaties zoals *Ieder(in)*, *Oogvereniging*, *Hoormij* en anderen) die PBTconsult geadviseerd hebben bij het samenstellen van de criteria. Het is een door ervaringsdeskundigen breed gedragen standaard.

Met de ITstandaard2018 en de nieuwe Kieswet als uitgangspunt zijn de voor stembureaus relevante criteria in deze uitgave opgenomen. Generieke criteria uit de ITstandaard2018 zijn vertaald naar waar het hier om gaat: de stembureaus. Daarnaast zijn criteria voor tijdelijke voorzieningen beschreven, die voldoen aan de ITstandaard2018.

Omdat het stembureau een tijdelijke functie heeft en de panden die voor een stembureau worden gebruikt in basis een andere bestemming hebben, is het in de praktijk waarschijnlijk lastig om een situatie te realiseren waarbij alle stembureaus voor 100% aan de criteria uit de ITstandaard voldoen. In deze specifieke uitgave zijn daarom ook voor een aantal situaties verantwoorde alternatieven aangegeven die voor tijdelijke stembureaus kunnen worden toegepast.

LET OP: De opgenomen alternatieven zijn uitzonderingen en moeten zoveel mogelijk worden vermeden.

LEESWIJZER : De uitgangspunten en de toegankelijkheidscriteria voor stembureaus zijn te vinden op pagina 6 t/m 17. Naast de toegankelijkheidscriteria bevat deze nieuwe uitgave een 2-tal bijlagen, te weten:

- **bijlage 1: een toelichting op de criteria, informatie t.b.v. het toepassen van de criteria**
- **bijlage 2: een primaire checklist voor toegankelijkheid van stembureaus**

A2	Inhoudsopgave	ALGEMEEN
----	----------------------	----------

	Deze uitgave bevat de volgende inhoud:	Pag.
•	ALGEMEEN	3
	A1 Inleiding	4
	A2 Inhoudsopgave	5
	A3 Uitgangspunten	6
•	TOEGANKELIJKHEIDSCRITERIA	7
	B1-1 Communicatie	8
	B1-2 Aanduiding	8
	B1-3 Parkeren	9
	B1-4 Toegangsroute	9
	B1-5 Hoogteverschillen	10
	B1-6 Routeaanduiding	11
	B2-1 Entree	12
	B2-2 Deurmatten	12
	B2-3 Verkeersroute	13
	B3-1 Verkeersruimte in stemruimte	14
	B3-2 Verkeersruimte bij stemtafel	14
	B3-3 Verkeersruimte bij stemhokje	15
	B3-4 Stoelen in de stemruimte	15
	B3-5 Verkeersruimte bij stembus	16
	B3-6 Leesloep	17
	B3-7 Kandidatenlijst	17
•	BIJLAGE 1: ERGONOMISCHE UITGANGSPUNTEN	19
•	BIJLAGE 2: TOELICHTING OP DE TOEGANKELIJKHEIDSCRITERIA	25
•	BIJLAGE 3: CHECKLIST OP HOOFDLIJNEN	35

A3	Uitgangspunten	ALGEMEEN
	<p>De basisbegrippen van de toegankelijkheidscriteria zijn:</p> <p>COMMUNICATIE Informatie over toegankelijkheid van stemlokalen via de gemeentelijke website</p> <p>BEREIKBAARHEID Kan via de openbare weg bij het stemlokaal gekomen worden?</p> <p>BETREEDBAARHEID Kan vanaf de openbare weg tot de entree van het stemlokaal gekomen worden?</p> <p>BRUIKBAARHEID Kunnen de stemfaciliteiten in het stemlokaal gebruikt worden?</p> <ul style="list-style-type: none">• Een stemlocatie is bereik- en betreedbaar voor mensen met een mobiliteitshulpmiddel zoals:<ul style="list-style-type: none">○ Looprek of rollator○ Handbewogen- of elektrische rolstoel (afm. 0,7 x 1,2m)○ Scootmobielen. (afm. max. 0,7 x 1,5m)• De stemruimte en het stemhokje zijn moeten bruikbaar zijn voor mensen met een mobiliteitshulpmiddel zoals:<ul style="list-style-type: none">○ Looprek of rollator○ Handbewogen- of elektrische rolstoel (afm. 0,7 x 1,2m) <p>Op basis van de nieuwe wetgeving (2019) dient 100% van het aantal stemlokalen toegankelijk te zijn voor mensen met een handicap. Alle reguliere stemlokalen per gemeente moeten voldoen aan de in deze uitgave opgenomen toegankelijkheidscriteria.</p>	

Deel 2:

TOEGANKELIJKHEIDSCRITERIA

Toegankelijkheidscriteria

Stembureaus 2018

oktober 2018

B1-1	Communicatie	Communicatie
	<p>Ondanks de eis dat 100% van de stemlokalen toegankelijk moeten zijn zal de praktijk waarschijnlijk uitwijzen dat uiteindelijk niet ieder stemlokaal voor de verkiezingsdag toegankelijk gemaakt kan worden.</p> <p>Er moet dan worden vermeden dat er clustering van niet toegankelijke stemlocaties plaatsvindt, om te voorkomen dat kiezers die afhankelijk zijn van de toegankelijke stemlocaties te grote afstanden moeten afleggen.</p> <p>Daarom moet er via de gemeentelijke websites en de stempas (of eventueel een bijlage bij de stempas) worden aangegeven welke stemlocaties voldoen aan de in deze uitgave opgenomen criteria.</p> <ul style="list-style-type: none">○ Gemeentelijke website De praktijk wijst tot nu toe uit dat niet ieder stemlokaal volwaardig toegankelijk is. De gemeente moet op haar website aangeven welke stemlokalen voldoen aan de in dit document opgestelde criteria.○ Informatie op stempas / bijlage bij stempas Op de stempas staat vermeld op welke locatie gestemd kan worden. Dit is meestal het stemlokaal dat geografisch zich het dichtst bij het op de stempas vermelde adres van de stemgerechtigde bevindt. Bij deze vermelding moet zijn opgenomen of dit stemlokaal toegankelijk is of niet.	

B1-2	Aanduiding op openbare weg	Bereikbaarheid
	<p>Definitie Op de openbare weg moet een duidelijke, van de omgeving en andere aanduidingen onderscheidende, aanduiding hebben die aangeeft dat zich hier een stembureau bevindt.</p> <p>Doelstelling Deze aanduiding moet tot een afstand van max. 100m op een voor een kiezer herkenbare manier aangeven waar het stembureau zich bevindt.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none">• Op de openbare weg, op de plaats van straat en huisnummer, moet een duidelijk leesbaar en weerbestendige aanduiding geplaatst zijn met de aanduiding “STEMLOKAAL” of “STEMBUREAU”• Teksthoogte minimaal 100mm in kapitalen.• Voorkeurskleurcombinaties kunnen zijn: zwart/wit, geel/blauw, wit/blauw, geel/zwart (of iedere andere combinatie waarbij er voldoende contrastwaarde wordt bereikt)• Te vermijden kleurcombinaties: rood/groen• In ieder geval moet de contrastwaarde tussen tekst en achtergrond minimaal 0,3 zijn. (zie voor nader informatie: http://www.pbtconsult.nl/2018-2-ergonomie)• De aanduiding moet duidelijk afwijken van eventuele andere aanduidingen in de buurt. <p>Gelijkwaardig alternatief Iedere vorm van aanduiding is toegestaan mits deze voldoet aan de hierboven opgenomen criteria.</p>	

B1-3	Parkeren (GPA)	Bereikbaarheid
	<p>Definitie De ruimte die moet worden gereserveerd voor het stallen van een voertuig (auto) voor beperkte tijd, in dit geval t.b.v. het kunnen uitbrengen van een stem, inclusief het in- en uitstappen. GPA = Gehandicapten Parkeerplaats Algemeen.</p> <p>Doelstelling Een parkeervoorziening (GPA) waar mensen die in het bezit zijn van een geldige "Gehandicaptenparkeerkaart" hun auto t.b.v. het stemmen kunnen parkeren.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none">• Ten minste 1 GPA (Gehandicapten Parkeerplaats Algemeen) binnen 100m van een toegankelijk stemlokaal. In voetgangersgebieden mag deze afstand max. 200m zijn. Indien een bestaande GPA aan deze voorwaarde voldoet hoeft er geen speciale tijdelijke stembureau GPA te worden aangebracht.• Een GPA t.b.v. het stemmen mag een tijdelijke voorziening zijn die alleen geldt op de dag van het stemmen.• Bij stemlocaties op stations, waar ervan uit mag worden gegaan dat de mensen die daar stemmen op doorreis zijn, is de eis over de GPA niet van toepassing. <p>Gelijkwaardig alternatief Indien kan worden verwacht dat er op de verkiezingsdag binnen een afstand van 100m vanaf de entree van het stemlokaal ruim voldoende vrije parkeerplaatsen aanwezig zullen zijn is de aanwezigheid van een GPA niet noodzakelijk.</p>	

B1-4	Toegangsroute	Bereikbaarheid
	<p>Definitie Een toegangsroute is de meest logische/kortste weg tussen de hoofdtoegang van het stembureau en de dichtstbijzijnde trottoir/oprit aan de openbare weg. Deze route kan bestaan uit een combinatie van paden, trappen, hellingbanen en liften.</p> <p>Doelstelling Een obstakelvrije route bedoeld voor voetgangers (al dan niet met rollators), kinderwagens, rolstoelen en scootmobielen.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none">• Rolstoelen, rollatorgebruikers en kinderwagens moeten elkaar op deze route bij voorkeur kunnen passeren en kunnen keren• Het tracé moet verhard en vrij van obstakels zijn• Verharde afwerking (geen grind e.d.)• Minimale obstakelvrije breedte over de gehele lengte 1,2m.• Vanaf de rijbaan moet op het trottoir gekomen kunnen worden• Op maximaal 50m van de entree van het stemlokaal moet er vanaf de rijbaan een toegankelijke oprit naar het trottoir beschikbaar zijn, tenzij de verkeerssituatie dit niet toelaat. In dat geval moet de oprit zo dicht mogelijk bij de entree van het stembureau zijn aangebracht <p>Gelijkwaardig alternatief Geen gelijkwaardige alternatieven voor dit onderdeel van toepassing</p>	

B1-5	Hoogteverschillen in toegangsroute	Bereikbaarheid																																				
<p>Definitie Een hoogteverschil tot maximaal 1m tussen de openbare weg en de toegang tot de stemlocatie die zonder trappen, maar wel met hellingbaan of lift, overbrugd kan worden.</p> <p>Doelstelling De stemlocatie is vanaf de openbare weg zonder trappen bereikbaar.</p> <p>Eisen Wanneer in de toegangsroute hoogteverschillen aanwezig zijn, moeten deze door hellingbanen of liften overbrugd kunnen worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maximale hellingshoeken voor hellingbanen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Hoogteverschil tot 50 mm: 1:6 / 16,6% / 9° ○ Van 50 – 100 mm: 1:10 / 10,0% / 6° ○ Van 100 – 250 mm: 1:12 / 8,5% / 5° ○ Van 250 – 500 mm: 1:16 / 6,3% / 4° ○ Van 500 mm tot 1.000 mm: 1:20 / 5,0% / 3° • Tabel met lengte hellingbanen t.o.v. de te overbruggen hoogte: <table border="1" data-bbox="526 913 1442 972"> <tr> <th>Hoogte (mm)</th> <td>30</td> <td>40</td> <td>50</td> <td>100</td> <td>150</td> <td>200</td> <td>250</td> <td>300</td> </tr> <tr> <th>Lengte (mm)</th> <td>0,2</td> <td>0,25</td> <td>0,3</td> <td>1,0</td> <td>1,8</td> <td>2,4</td> <td>3,0</td> <td>4,8</td> </tr> </table> <table border="1" data-bbox="526 994 1442 1052"> <tr> <th>Hoogte (mm)</th> <td>350</td> <td>400</td> <td>450</td> <td>500</td> <td>600</td> <td>700</td> <td>800</td> <td>900</td> </tr> <tr> <th>Lengte (mm)</th> <td>5,6</td> <td>6,4</td> <td>7,2</td> <td>8,0</td> <td>12,0</td> <td>14,0</td> <td>16,0</td> <td>18,0</td> </tr> </table> • Opstelruimte: Aan het begin en eind van de hellingbaan moet een vlakke (vrije) opstelruimte van 1,5 x 1,5m aanwezig zijn. • Bij een hoogteverschil van meer dan 100mm gemeten langs de zijkant van de hellingbaan, moet de hellingbaan aan beide zijden zijn uitgerust met een afrijdbeveiliging met een hoogte van 50mm. • Bij een totaal hoogteverschil van meer dan 250mm tussen begin en eind van de hellingbaan, moet deze hellingbaan aan ten minste een kant zijn uitgerust met een goed omvatbare leuning met een hoogte t.o.v. hellingbaan van 850 – 950mm. • De hellingbaan moet stabiel, nagelvast, antislip, weerbestendig en zodanig sterk zijn uitgevoerd dat deze een gewicht kan dragen van maximaal 300kg (scootmobiel met bestuurder). <p>Gelijkwaardig alternatief Geen gelijkwaardige alternatieven voor dit onderdeel van toepassing</p>			Hoogte (mm)	30	40	50	100	150	200	250	300	Lengte (mm)	0,2	0,25	0,3	1,0	1,8	2,4	3,0	4,8	Hoogte (mm)	350	400	450	500	600	700	800	900	Lengte (mm)	5,6	6,4	7,2	8,0	12,0	14,0	16,0	18,0
Hoogte (mm)	30	40	50	100	150	200	250	300																														
Lengte (mm)	0,2	0,25	0,3	1,0	1,8	2,4	3,0	4,8																														
Hoogte (mm)	350	400	450	500	600	700	800	900																														
Lengte (mm)	5,6	6,4	7,2	8,0	12,0	14,0	16,0	18,0																														

B1-6	Routeaanduiding	Bereikbaarheid
	<p>Definitie Indien de entree van het stemlokaal niet direct vanaf de openbare weg zichtbaar is, moet de route vanaf de openbare weg naar de entree (op alle richtingveranderingen, keuzepunten en splitsingen) zijn aangegeven met een duidelijke aanduiding "STEMLOKAAL" of "STEMBUREAU".</p> <p>Doelstelling Het vindbaar maken van de entree van de stemlocatie indien deze niet direct vanaf de openbare weg zichtbaar is.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none">• Afmetingen: minimaal A4• Teksthoogte: minimaal 30mm in kapitalen met pijl in juiste richting• Contrastwaardeverschil (grijswaarde) tekst t.o.v. achtergrond: minimaal 0,3• Combinaties rood/groen vermijden.• Voorbeelden: <div data-bbox="539 842 1374 960" style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"><div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">STEMLOKAAL →</div><div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">STEMLOKAAL ←</div><div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">STEMLOKAAL ↘</div></div> <p style="text-align: right;">etc.</p> <p>Gelijkwaardig alternatief Iedere vorm van aanduiding is toegestaan mits deze voldoen aan de hierboven opgenomen criteria.</p>	

B2-1	Entree van het stembureau	Betreedbaarheid
	<p>Definitie De entree van het stembureau bestaat uit een doorgang waardoor het stembureau wordt betreden met aan beide zijden van die doorgang een gebruiksvlak.</p> <p>Doelstelling Een toegankelijke entree voor alle kiezers. Een alternatieve entree voor rollator-, scootmobiel-, rolstoelgebruikers, e.d. moet worden vermeden.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none">• Vóór en achter de toegang ligt een vrij oppervlak $\geq 2,0\text{m} \times 2,0\text{m}$• De vrije opstelruimte naast de slotzijde van deuren is $\geq 0,5\text{m}$ breed, tenzij de deur is voorzien van een openingsautomaat• Drempels mogen een hoogteverschil hebben van maximaal 0,02m eventueel in combinatie met een helling van 1:6 met een hoogte van maximaal 0,05m• De vrije doorgang van deuren is ten minste 0,85m breed• De openingshoek van draaiende deuren is ten minste 90 graden• Bij dubbele deuren is de vrije doorgang bij de eerst openende deur ten minste 0,85m• Bedieningsweerstand van buitendeuren (= de met de hand uit te oefenen kracht op de greep om de deur te kunnen openen) $\leq 40\text{ N}$, anders deurautomaat toepassen of de deurdranger op de verkiezingsdag loskoppelen. LET OP: De mogelijkheid dat een deur een hoge bedieningsweerstand heeft komt alleen voor indien er op de deur een deurdranger is gemonteerd. Deuren zonder deurdranger hebben altijd een lage, te verwaarlozen, bedieningskracht. <p>Gelijkwaardig alternatief Indien de reguliere entree van het stembureau niet voldoet aan bovenstaande criteria en daardoor een alternatieve toegang een mogelijke oplossing biedt, zijn hier strikte toegankelijkheidsvoorwaarden aan verbonden. Deze toegang moet duidelijk zijn aangegeven en moet door de kiezer volledig zelfstandig kunnen worden bediend. Indien deze deur toegang geeft tot een andere ruimte dan waar de reguliere entree in uit komt moet de route naar de reguliere situatie duidelijk zijn aangegeven en volledig zelfstandig kunnen worden afgelegd. Assistentie voor het openen van de deur is theoretisch ook mogelijk, maar deze moet dan gedurende de gehele openingstijd van het stembureau aanwezig en beschikbaar zijn.</p>	

B2-2	Deurmatten	Betreedbaarheid
	<p>Definitie Een vaste mat of gedeeltelijke vloerafwerking.</p> <p>Doelstelling Schoon- drooglopen van schoenzolen.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none">• Kokosmatten en rubber(ring)matten zijn in de route tussen trottoir en stemlokaal niet toegestaan.• Tijdelijke bescherming van vloerbedekking moet gedurende de periode dat het stembureau in gebruik is goed functioneren. Naden moeten over de gehele lengte afgeplakt zijn en het materiaal moet voldoende waterbestendig zijn. Openstaande naden of omkrullende randen van de tijdelijke vloerbescherming zijn ontoelaatbaar. <p>Gelijkwaardig alternatief Geen gelijkwaardige alternatieven voor dit onderdeel van toepassing.</p>	

B2-3	Deuren in de verkeersroute in het stembureau	Betreedbaarheid
	<p>Definitie De deuren in de verkeersroute tussen hoofdentree en stemruimte bestaan uit een doorgang met aan beide zijden van die doorgang een gebruiksvlak .</p> <p>Doelstelling Een toegankelijke route in het gebouw voor alle kiezers. Een alternatieve route voor rollator-, scootmobiel-, rolstoelgebruikers, e.d. moet worden vermeden.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none">• Vóór en achter de toegang ligt een vrij oppervlak $\geq 2,0 \times 2,0\text{m}$• De vrije opstelruimte naast de slotzijde van deuren is $\geq 0,5\text{m}$ breed, tenzij de deur is voorzien van een openingsautomaat• Dremfels mogen een hoogteverschil hebben van maximaal $0,02\text{m}$ eventueel in combinatie met een helling van 1:6 met een hoogte van maximaal $0,05\text{m}$• De vrije doorgang van deuren is ten minste $0,85\text{m}$ breed• De openingshoek van draaiende deuren is ten minste 90 graden• Bij dubbele deuren is de vrije doorgang bij de eerst openende deur ten minste $0,85\text{m}$• Bedieningsweerstand van de deuren (= de met de hand uit te oefenen kracht op de greep om de deur te kunnen openduwen en/of trekken) is $\leq 30\text{ N}$. LET OP: De mogelijkheid dat een deur een hoge bedieningsweerstand heeft komt alleen voor indien er op de deur een deurdranger is gemonteerd. Deuren zonder deurdranger hebben altijd een lage, te verwaarlozen, bedieningskracht.• Alternatieven voor de bedieningskracht zijn:<ul style="list-style-type: none">○ deurautomaat toepassen○ deurdrangers anders instellen (vaak zijn de deurdrangers qua weerstand instelbaar zodat de bedieningskracht toch op 30N kan worden afgesteld) <p>Wanneer niet aan bovenstaande eisen kan worden voldaan is het hieronder beschreven alternatief ook nog een mogelijkheid.</p> <p>Gelijkwaardig alternatief Indien de reguliere deuren in het stembureau niet voldoen aan bovenstaande criteria en daardoor een alternatieve route een mogelijke oplossing biedt zijn hier strikte toegankelijkheidsvoorwaarden aan verbonden. Deze route moet duidelijk zijn aangegeven en moet door de kiezer volledig zelfstandig kunnen worden afgelegd. Indien deze route via andere ruimten loopt dan de reguliere route moet de route naar de reguliere situatie duidelijk zijn aangegeven en volledig zelfstandig kunnen worden afgelegd. Assistentie voor het openen van de deur is theoretisch ook mogelijk, maar deze moet dan gedurende de gehele openingstijd van het stembureau aanwezig en beschikbaar zijn</p>	

B3-1	Verkeersruimte in stemruimte	Bruikbaarheid
	<p>Definitie De verkeersruimte in de stemruimte nodig om vanaf de entree van de ruimte via de stemtafel, naar het stemhokje en de stembus te gaan en vice versa. Indien er een kandidatenlijst in de ruimte is opgehangen, moet ook deze kandidatenlijst bereikbaar en te raadplegen zijn.</p> <p>Doelstelling Een toegankelijke route door de stemruimte voor alle kiezers.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rolstoelen moeten tot in het stemhokje kunnen komen • Scootmobielen moeten tot aan de stemruimte kunnen komen maar niet tot in het stemhokje. • De vrije ruimte vóór de stemtafel (zie B3-2) en de stemhokjes (zie B3-3) zijn apart beschreven. • T.b.v. rolstoelen en scootmobielen moet er draai- en manoeuvreerruimte in de ruimte aanwezig zijn <p>Gelijkwaardig alternatief Geen gelijkwaardige alternatieven voor dit onderdeel van toepassing.</p>	

B3-2	Verkeersruimte bij stemtafel	Bruikbaarheid
	<p>Definitie De verkeersruimte aan de kiezerszijde van de stemtafel.</p> <p>Doelstelling Een toegankelijke route langs de stemtafel voor alle kiezers.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er worden geen toegankelijkheidseisen aan stemtafels zelf gesteld. • Een stemtafel hoeft niet onderrijdbaar te zijn. • Aan de zijde van de kiezer moet een obstakelvrije bereikbare verkeersruimte van min. 1200mm breed aanwezig zijn aan het begin en eind moet ruimte zijn voor het draaien van een rolstoel (vrije draaicirkel 1500mm) • Deze verkeersruimte moet in rechtstreekse verbinding staan met de toegang van de stemruimte en het stemhokje. <p>The diagram illustrates a voting table (stemtafel) with a clear path (obstakelvrije verkeersruimte) of at least 1200mm width for wheelchair access. It shows a top-down view of the table with three ballot boxes on top. Below the table, a wheelchair is shown with a 1200mm wide clear path leading to it. A top-down view of a wheelchair is also shown to the right of the path.</p> <p>Gelijkwaardig alternatief Geen gelijkwaardige alternatieven voor dit onderdeel van toepassing.</p>	

B3-3	Verkeersruimte bij stemhokje	Bruikbaarheid
<p>Definitie Een stemhokje is een stemhokje met een t.o.v. een regulier stemhokje verlaagd werkblad.</p> <p>Doelstelling Een toegankelijk stemhokje voor alle kiezers.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tenminste 1 stemhokje moet zijn uitgevoerd als een Integraal Toegankelijk (IT) stemhokje. • Indien er in een stembureau maar 1 stemhokje aanwezig is moet dit stemhokje, wanneer nodig, direct kunnen worden omgezet van regulier naar IT-stemhokje (verplaatsen van het werkblad naar onderstaande hoogte). Er worden geen toegankelijkheidseisen aan stemtafels zelf gesteld. • Werkbladhoogte: $\leq 1,0\text{m}$ (optimaal ca $0,75\text{m}$). • Vrije hoogte onder het tafelblad: $\geq 0,7\text{m}$. • Vrije breedte per rolstoelplaats: $\geq 0,7\text{m}$. <div data-bbox="746 862 1220 1232" style="text-align: center;"> </div> <p>Gelijkwaardig alternatief Geen gelijkwaardige alternatieven voor dit onderdeel van toepassing.</p>		

B3-4	Stoelen in de stemruimte	Bruikbaarheid
<p>Definitie Stoelen in de stemruimte zijn er voor mensen die, in het geval van een lange rij, te lang moeten staan.</p> <p>Doelstelling Een toegankelijke verkiezing voor alle kiezers.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de stemruimte enkele stoelen, met en zonder armleuning, opstellen om te kunnen rusten. Tenminste 1 op de 5 stoelen moet uitgerust zijn met armleuningen. <p>Gelijkwaardig alternatief Geen gelijkwaardige alternatieven voor dit onderdeel van toepassing.</p>		

B3-5

Verkeersruimte bij stembus

Bruikbaarheid

Definitie

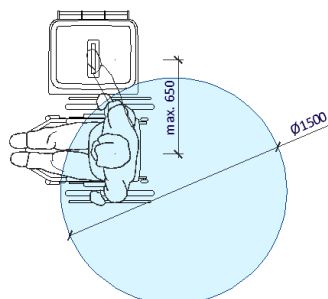
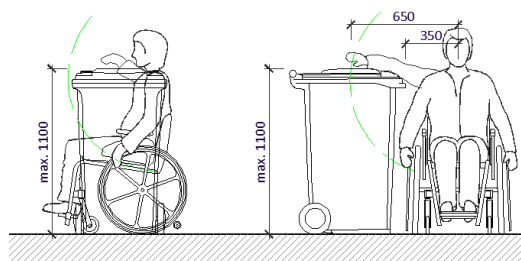
Een stembus is de voorziening in de stemruimte waar na het stemmen het stembiljet in moet worden achtergelaten.

Doelstelling

Een toegankelijke stembus voor alle kiezers.

Eisen

- Zodanig opgesteld dat deze via een obstakelvrije route kan worden benaderd met een rolstoel.
- Een obstakelvrij draaivlak aanwezig is direct bij de stembuis.
- Hoogte inwerpleuf ≤ 1100 mm.
- Afstand hard inwerpleuf tot zijkant stembus (gemeten aan opstelzijde) ≤ 300 mm.
- Breedte opstelruimte $\geq 0,9$ m.
- Draai/keerruimte, draaicirkel 1,5m

Gelijkwaardig alternatief

Geen gelijkwaardige alternatieven voor dit onderdeel van toepassing.

B3-6	Leesloep	Bruikbaarheid
	<p>Definitie Een loep, als hulpmiddel speciaal bedoeld voor mensen met een visuele beperking.</p> <p>Doelstelling Een leesbare kandidatenlijst en stemformulier voor alle kiezers.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none">• Gedurende de verkiezing goed zichtbaar op de kietafel aanwezig.• De leesloep heeft een vergroting van 4x en een lichtopbrengst van minimaal 3000 lux. <p>Gelijkwaardig alternatief De verlichting kan eventueel ook apart ter beschikking gesteld worden als taaklampje, dat dan wel dichtbij het stembiljet te brengen moet zijn.</p>	
B3-7	Kandidatenlijst	Bruikbaarheid
	<p>Definitie Een lijst met namen van de verkiesbare kandidaten in de kiesruimte.</p> <p>Doelstelling Een leesbare kandidatenlijst voor alle kiezers.</p> <p>Eisen</p> <ul style="list-style-type: none">• Een kandidatenlijst, eventueel vergroot, ophangen aan een vrije wand, onderkant minimaal 0,750m, bovenkant maximaal 2m boven vloer.• Bereikbare opstelruimte vóór de op de wand aangebrachte kandidatenlijst 2,0 x 2,0m• Voor slechtzienden is de kandidatenlijst leesbaar met de in de stemruimte aanwezige leesloep. <p>Gelijkwaardig alternatief Een kandidatenlijst kan ook op in de stemruimte aanwezige tafels worden neergelegd.</p>	

Bijlage 1:

TOELICHTING ERGONOMISCHE UITGANGSPUNTEN

	<h1>ERGONOMIE</h1>	Ergonomische uitgangspunten <small>Versie: 2018</small>
--	--------------------	--

01-LICHT

VERLICHTING

Definitie	Licht is een van de belangrijkste omgevingsfactoren van een ruimte, werkplek, verblijfsgebied, verkeersruimte etc. De benodigde verlichting in een situatie hangt af van wat er gedaan moet worden, en kan verdeeld worden in drie categorieën: Oriënteren, Markeren en Taak.
Waarden	Verlichtingssterkte wordt uitgedrukt in de eenheid lux . (1 lux = 1 lumen/m ²)
	Buiten:
	<i>Algemeen</i> ≥ 10 lux op het loopoppervlak
	<i>Markeringsverlichting</i> ≥ 50 lux op het te markeren object
	Binnen:
	<i>Algemeen</i> ≥ 50 lux op het loopoppervlak
	<i>Markeringsverlichting binnen</i> ≥ 100 lux op het te markeren object
	<i>Werkplekverlichting</i> Van 200 tot 2.000 lux op het werkvlak

VERLICHTINGSBALANS

Definitie	Menselijke ogen passen zich pas na enige tijd aan de lichtsituatie aan. Een gelijkmatige verlichting is daarom van belang. Reflectiewaarden van grote oppervlakten zijn ook van invloed op de gelijkmatigheid van de verlichting. De verhouding tussen de hoeveelheid licht die door een vlak wordt gereflecteerd en de lichtstroom die op dat vlak valt, is de lichtreflectiewaarde (LRV).
Waarden	Verlichtingsniveaus Tussen twee aaneengesloten ruimten: ≤ 1:3 Helderheidscontrasten Verhouding tussen reflectiefactoren van grote naast elkaar gelegen vlakken: ≤ 1:3

CONTRAST

Definitie	Iedere kleur heeft een lichtreflectiewaarde (LRV). <i>bijv. RAL9010-Wit = 0,85; RAL9005-Zwart = 0,40</i> Het verschil in lichtreflectiewaarden tussen twee kleuren (bijvoorbeeld tussen een markering en ondergrond) wordt <i>contrastwaarde</i> genoemd. De contrastwaarde (K) wordt bepaald met behulp van de formule van Michelson. $K = \frac{L_{max} - L_{min}}{L_{max} + L_{min}}$ <p>K: Contrastwaarde <i>L_{max}</i>: Lichtreflectiewaarde van de lichte kleur <i>L_{min}</i>: Lichtreflectiewaarde van de donkere kleur</p> <p>Een grote contrastwaarde is nodig voor het goed kunnen zien van belangrijke onderdelen van de omgeving, met name de contouren van objecten (bijv. obstakels in een looproute, traptreden, informatieschermen). Geschikte kleurcombinaties zijn: geel-blauw, lichtgroen-donkerrood, lichtgroen zwart. Ongeschikte kleurcombinaties zijn: rood-groen en rood-zwart.</p>
Waarden	Contrastwaarde Tussen gebruiksobject en omgeving: 0,3 Tussen tekst en achtergrond: 0,3 Tussen belangrijke informatie en achtergrond: 0,6 Tussen gevaarlijk object en omgeving: 0,6

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

05-VERPLAATSING

HORIZONTAAL

Uitgangspunten

Loopruimte:

Vrije hoogte	≥ 2,3m
Vrije breedte (niet passeren)	≥ 0,9m
Vrije breedte (incidenteel passeren)	≥ 1,2m
Vrije breedte (regelmatig passeren)	≥ 1,8m

Loopoppervlak-afwerking:

Dwarshelling	≤ 1:50
Stroefheid (R-waarde)	≥ 9
Drempels	≤ 20mm
Oneffenheden	≤ 5mm
Materiaal	Vast (geen grind, zand etc.)

Loopafstanden:

Tussen rustplaatsen	≤ 200m
Gemiddelde loopsnelheid	≤ 3,5km/uur

VERTICAAL

Uitgangspunten

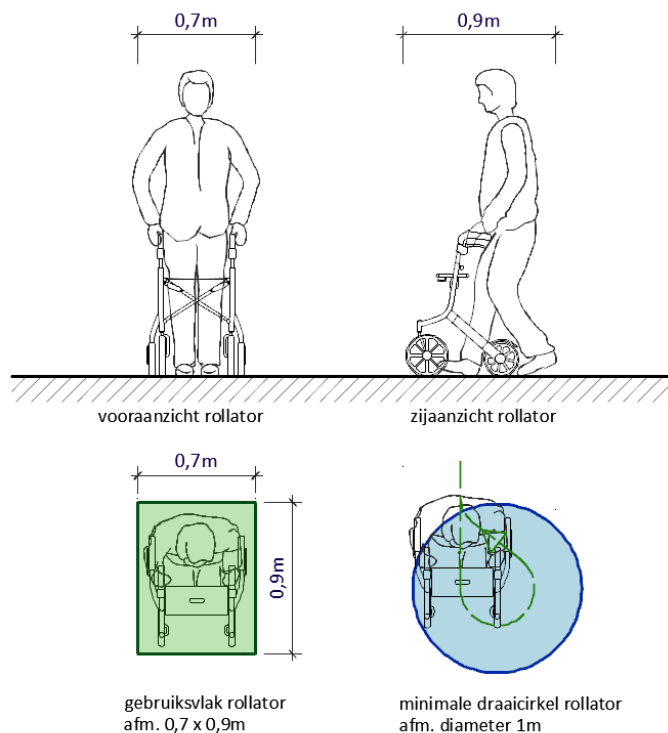
Mogelijkheden:

Trap	2x optrede + 1 aantrede = 0,57 – 0,67m (optrede ≤ 185mm)
Lift	Afmetingen geschikt voor scootmobiel gebruik
Hellingbaan	Helling afhankelijk van de te overbruggen hoogte (max. 1m)
Vals plat (geen hellingbaan)	Hellingshoek flauwer dan 1:25

06-GEBRUIKSRUIMTE

ROLLATOR

Maten

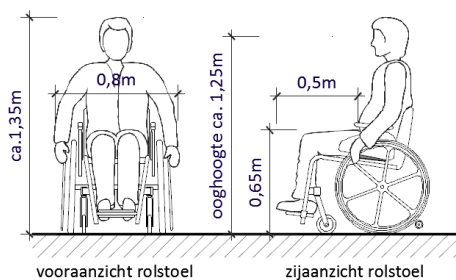

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

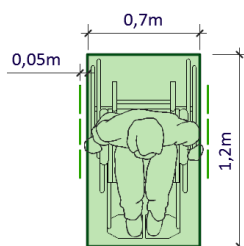
ROLSTOEL

Maten

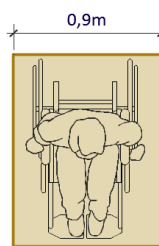

vooraanzicht rolstoel

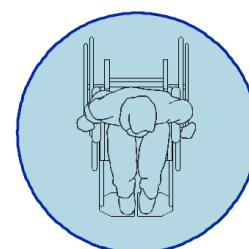
zijaanzicht rolstoel

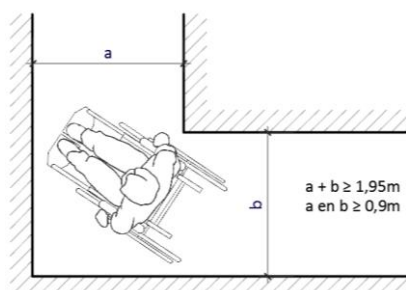
gebruiksvlak rolstoel
afm. 0,7 (+ 2 x 0,05m)
x 1,2m

opstelvlak rolstoel
afm. 0,9 x 1,2m

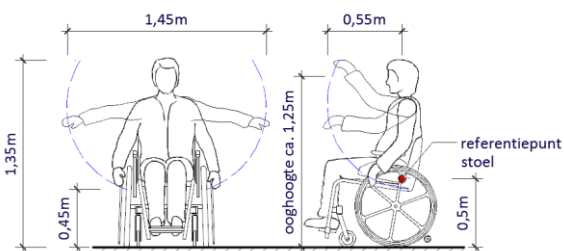
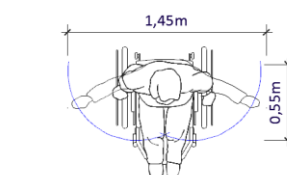
draaicirkel rolstoel
afm. diameter 1,5m

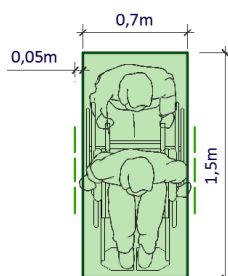
minimale verkeersbreedte bij
hoeken voor rolstoelgebruik

$$a + b \geq 1,95m$$

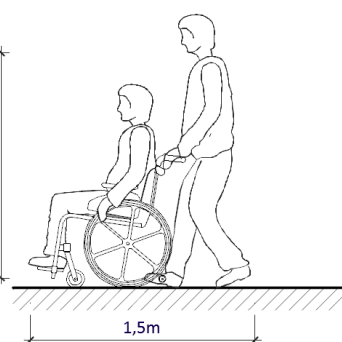
$$a \text{ en } b \geq 0,9m$$

gemiddelde reikwijdte rolstoelgebruiker

gebruiksvlak rolstoel
met duwhulp, afm.
0,7 (+ 2 x 0,05m) x 1,5m

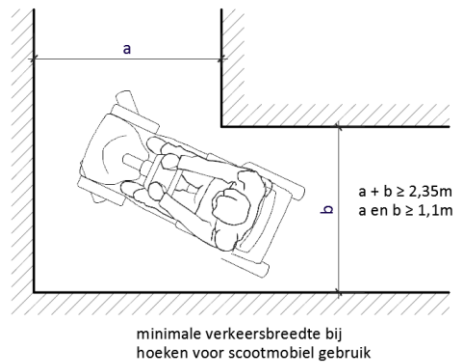
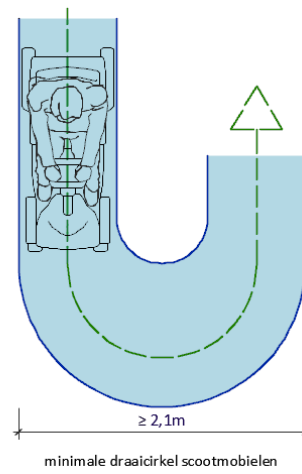
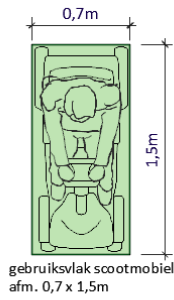
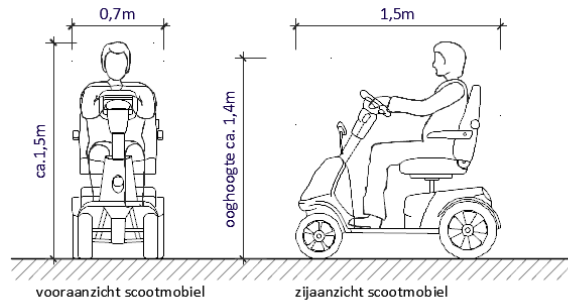

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

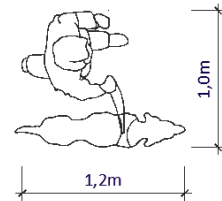
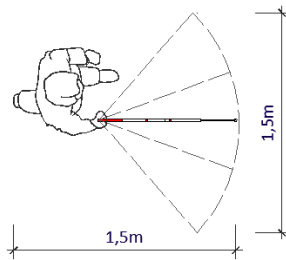
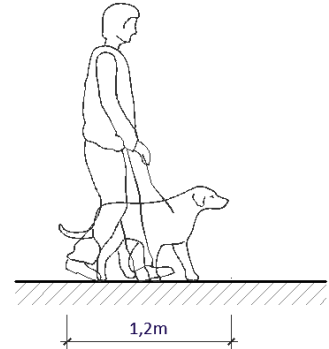
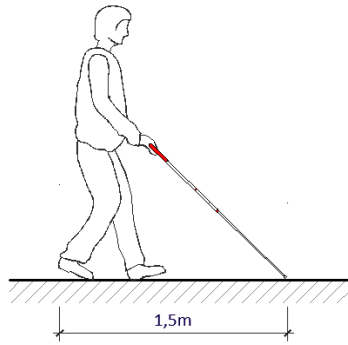
SCOOTMOBIEL

Maten

PERSOON MET TASTSTOK en/of HULP- GELEIDEHOND

Maten

gebruiksruimte stokloper
(blinde- of slechtziende persoon)
afm. 1,5 x 1,5m

gebruiksruimte persoon met geleidehond
afm. 1,2 x 1,0m

Bijlage 1:

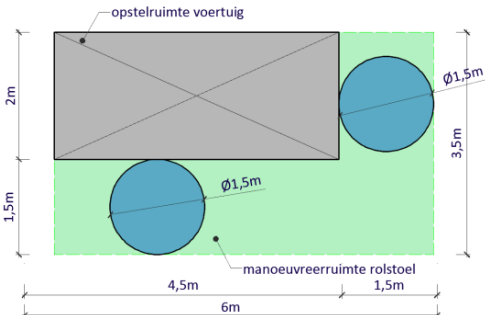
TOELICHTING

CRITERIA + MATEN

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

BEREIKBAARHEID	Aanduiding stembureau	ELEMENTEN
<p>Voorbeelden</p>	 <p>De aanduiding op de deur is alleen te lezen wanneer men vlak voor staat en niet van een grotere afstand. Bovendien is de kleurcombinatie (zwarte letters tegen een rode achtergrond) voor veel mensen slecht te lezen.</p>	<p>Versie: 2018</p>

BEREIKBAARHEID	Parkeerplaats GPA	ELEMENTEN
<p>Voorbeelden</p>	<p>(Gehandicapten Parkeerplaats Algemeen voor een auto)</p> <p>Tijdelijke GPA</p> <p>Bestaande GPA bij stembureau</p> <p>Maatvoering GPA</p> <p>Principe van een GPA voor dwars- en langsparkeren</p>	<p>Versie: 2018</p>

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

BEREIKBAARHEID	Toegangsroute	GEBIEDEN
		Versie: 2018

Voorbeelden

✗

Grindpad als toegangsweg naar het stemlokaal (niet geschikt voor rolstoelen en rollators)

✗

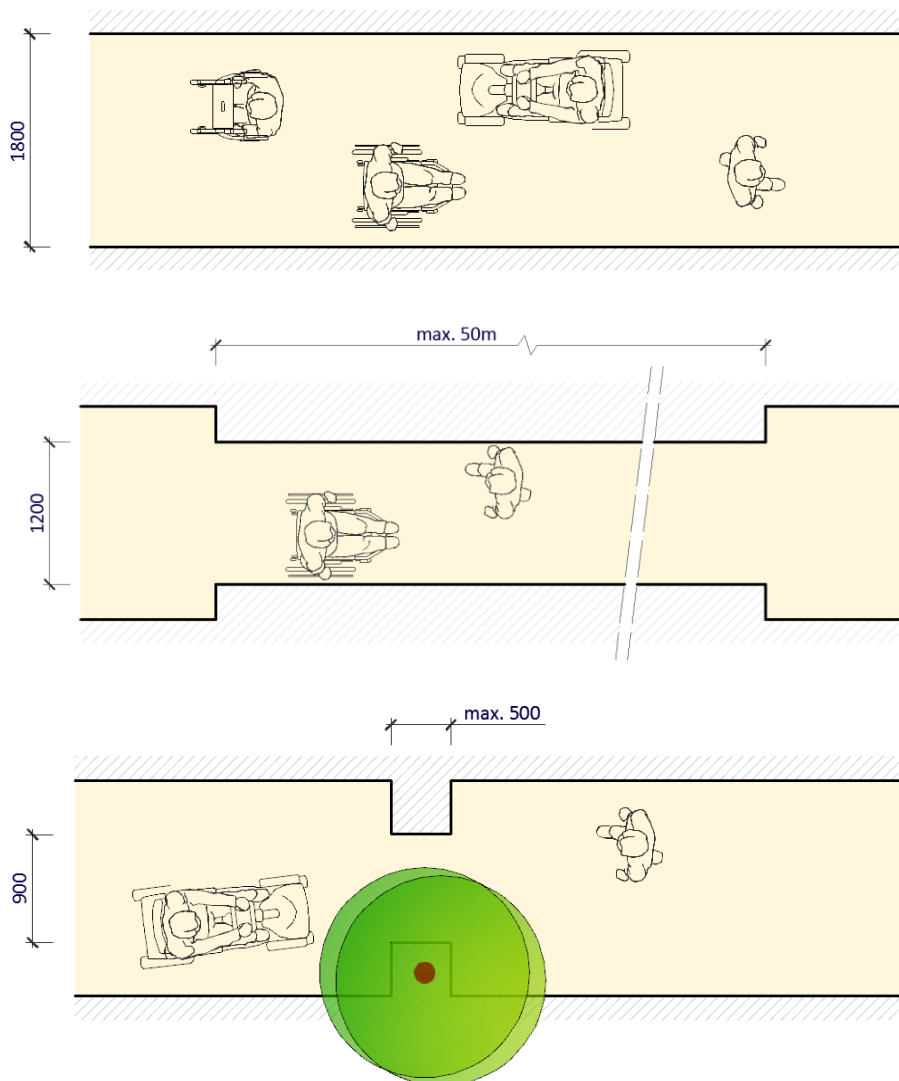
Grindpad als toegangsweg naar het stemlokaal (niet geschikt voor rolstoelen en rollators)

✓

Vlakke verharding rond de stemlocatie.

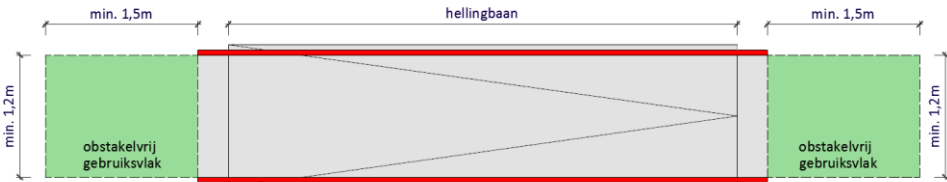
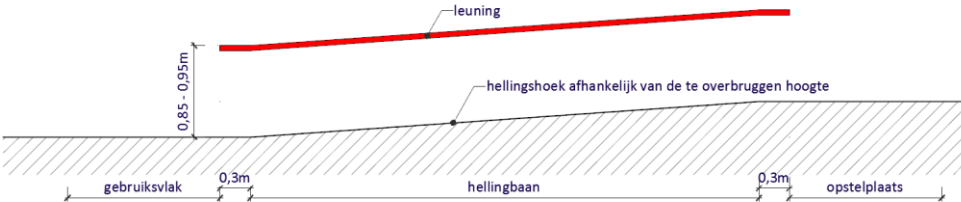
Maatvoering

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

BEREIKBAARHEID	Buitentrap	ELEMENTEN
Voorbeelden	 <p data-bbox="488 714 799 896">Ondanks dat de leuning aan de onderzijde van de trap onvoldoende doorloopt is deze voor een stembureau acceptabele situatie. Wanneer de leuning aan de bovenzijde niet had doorgelopen zou dit niet acceptabel zijn (i.v.m. veiligheid)</p> <p data-bbox="831 714 1123 788">Het ontbreken van markering van de treden, kan voor slechtzienden gevaarlijke situaties opleveren.</p>	Versie: 2018

BEREIKBAARHEID	Hellingbaan	ELEMENTEN
Voorbeelden	 <p data-bbox="488 1375 925 1424">De permanent aanwezige hellingbaan is te steil en bevat geen leuning</p> <p data-bbox="981 1375 1461 1424">De speciaal voor het stembureau aangebrachte hellingbaan is te steil</p>	Versie: 2018
Principe hellingbaan	 <p data-bbox="518 1518 683 1648">obstakelvrij gebruiksvlak</p> <p data-bbox="962 1467 1038 1487">hellingbaan</p> <p data-bbox="1313 1518 1477 1648">obstakelvrij gebruiksvlak</p> <p data-bbox="938 1765 999 1785">leuning</p> <p data-bbox="981 1839 1326 1859">hellingshoek afhankelijk van de te overbruggen hoogte</p> <p data-bbox="596 1939 687 1960">gebruiksvlak</p> <p data-bbox="962 1939 1038 1960">hellingbaan</p> <p data-bbox="1278 1939 1369 1960">opstelplaats</p>	

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

BETREEDBAARHEID	(Hoofd)entree	GEBIEDEN
		Versie: 2018

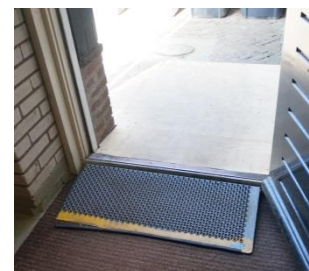
Voorbeelden

✓
Voldoende opstelruimte aan buiten- en buitenzijde van de entreedeur

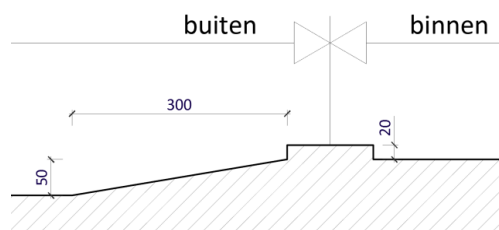

✓
Opstelruimte niet noodzakelijk, het betreft hier automatische deuren

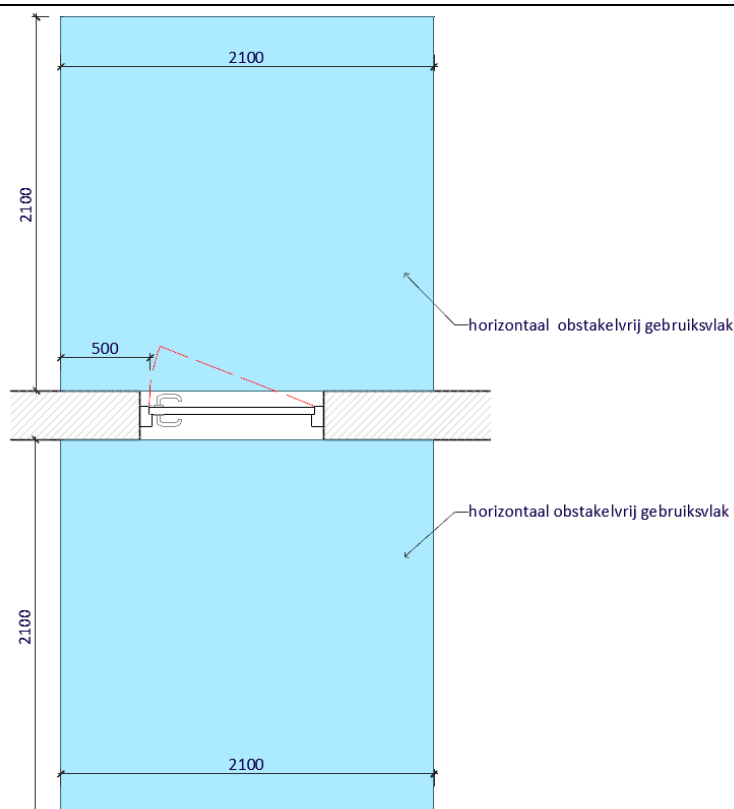

✓ / ✗
Wanneer de deur de gehele dag openstaat hoeft hier geen opstelruimte aanwezig te zijn, indien de deur gesloten is moet hier wel opstelruimte aanwezig zijn.

Maatvoering hoogteverschil binnen - buiten

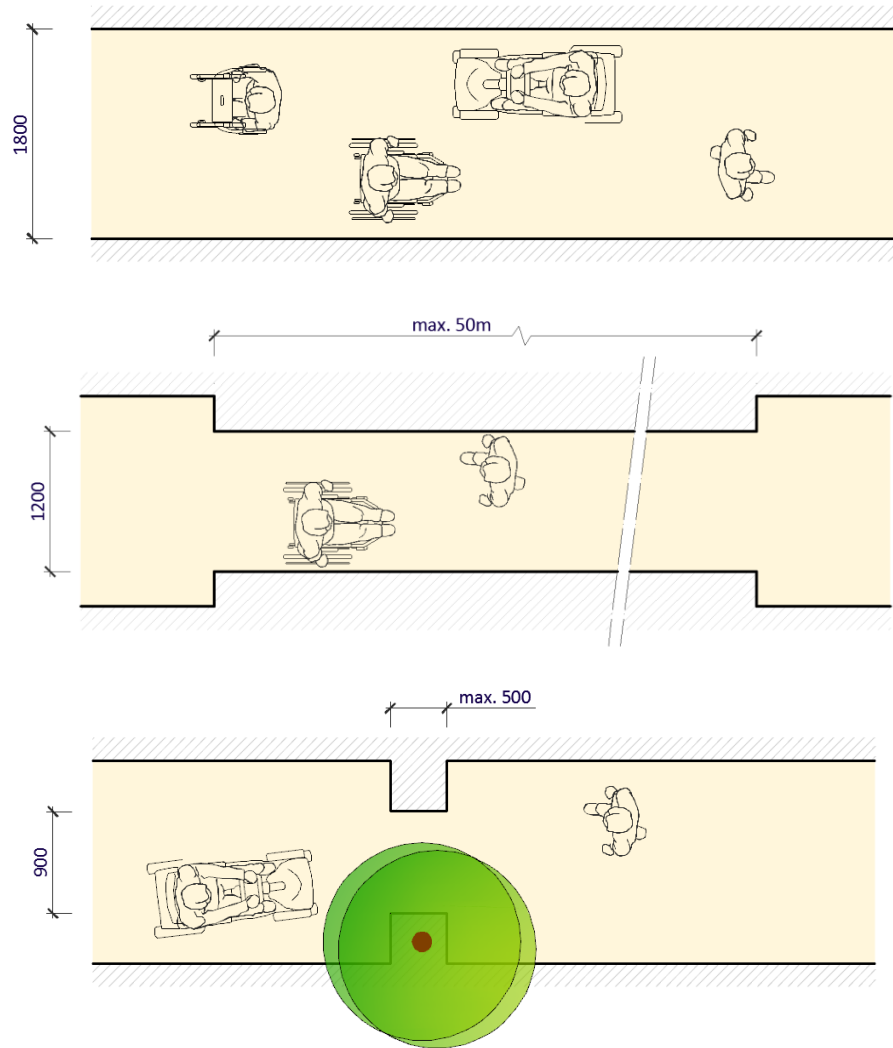

Maatvoering opstelruimte

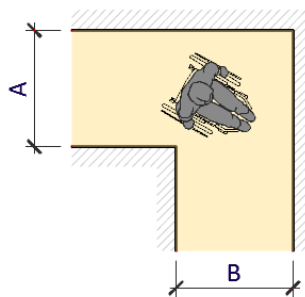

BETREEDBAARHEID	Verkeersruimte (horizontaal)	GEBIEDEN
		Versie: 2018

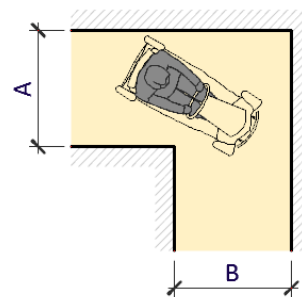
Maatvoering verkeersruimte

Maatvoering hoeken in verkeersruimten

handbewogen rolstoelen:
 $A + B \geq 1,95\text{m}$
 $A: \geq 0,9\text{m}$
 $B: \geq 0,9\text{m}$

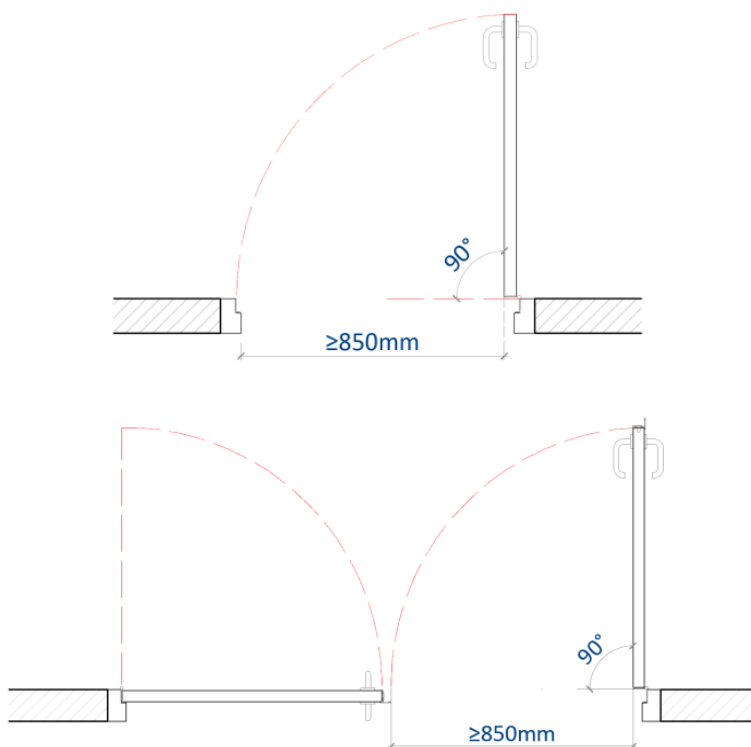
scootmobielen:
 $A + B \geq 2,35\text{m}$
 $A: \geq 1,1\text{m}$
 $B: \geq 1,1\text{m}$

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

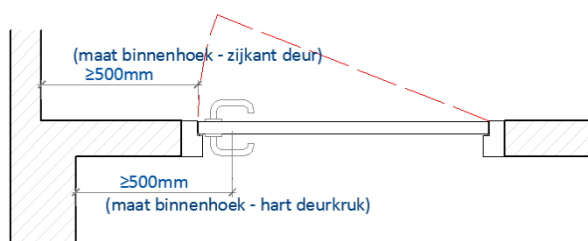
oktober 2018

BRUIKBAARHEID	Deur	ELEMENTEN
		Versie: 2018

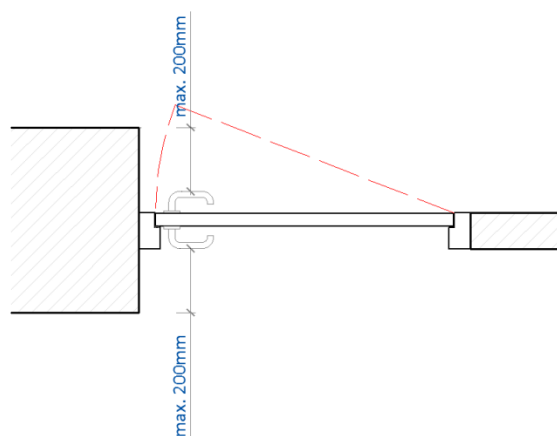
Vrije doorgang

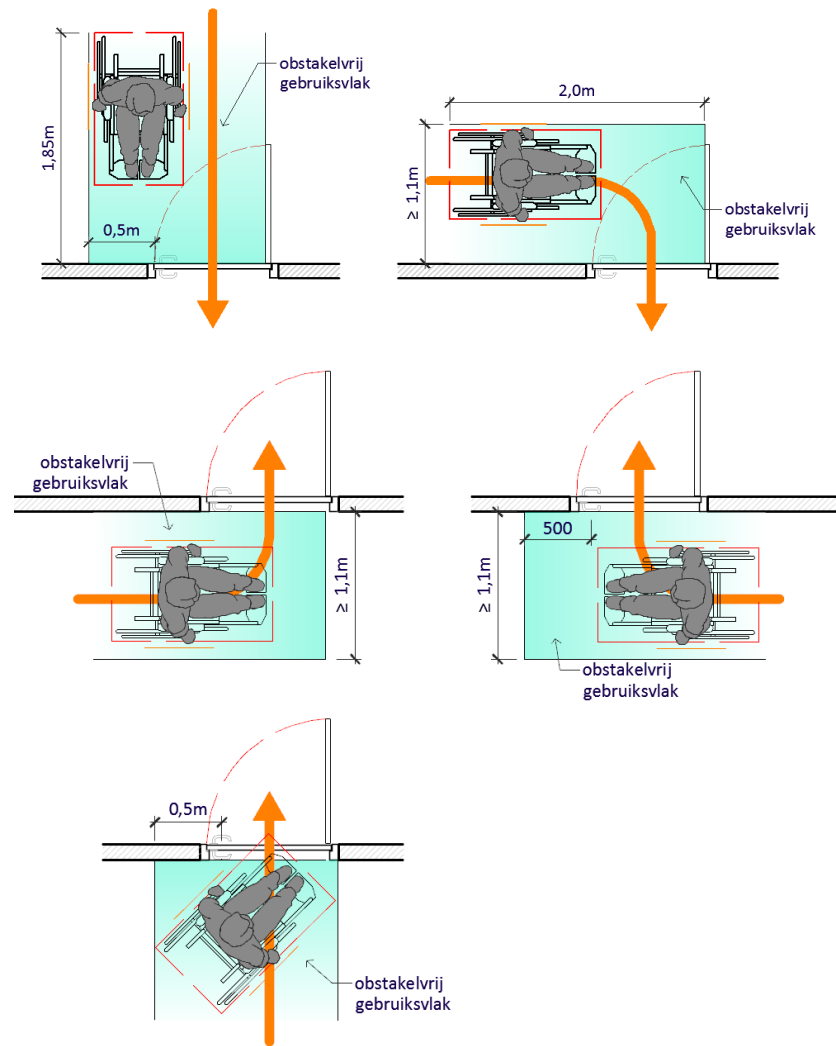
Opstelruimte bij sluitzijde

Negge

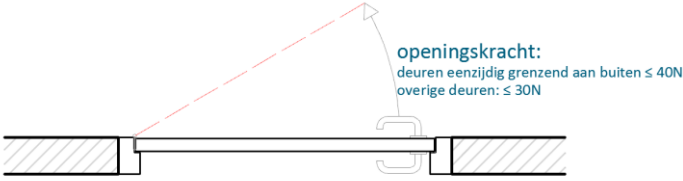
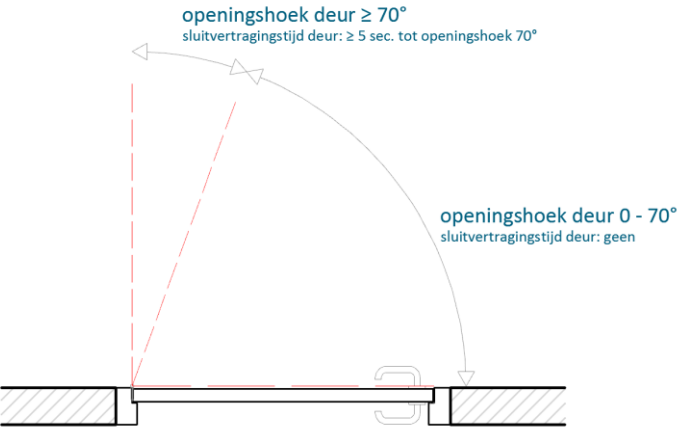

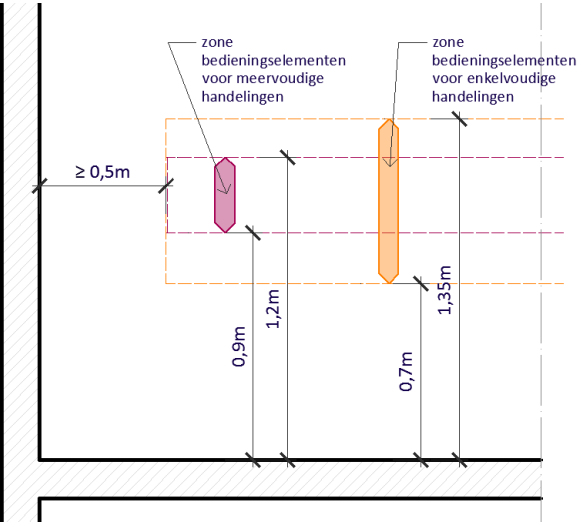
Opstelvlakken en gebruiksvlakken in diverse situaties

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

BRUIKBAARHEID	Deurdranger	ELEMENTEN
<p>Meetpunt</p> <p>Sluittijden</p>	 	<p>Versie: 2018</p>

BRUIKBAARHEID	Bedieningselement	ELEMENTEN
<p>Locatie</p>		<p>Versie: 2018</p>

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

BRUIKBAARHEID	Tijdelijke voorzieningen	ELEMENTEN Versie: 2018
<p>Definitie</p> <p>Doelstelling</p> <p>Uitgangspunten</p> <p>Gelijkwaardig alternatief</p> <p>Voorbeelden</p>	<p>Tijdelijke voorzieningen zijn al die voorzieningen die in het kader van toegankelijkheid of bescherming van ondergronden etc. worden getroffen op de verkiezingsdag.</p> <p>Tijdelijke voorzieningen zijn vaak losse onderdelen (hellingbanen, dorpel-overbruggers) die los worden aangebracht en daardoor gevaar kunnen opleveren doordat zij kunnen verschuiven. Daarom worden er eisen gesteld aan de uitvoering van deze voorzieningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanduidingsborden stembureau (buiten) Zie artikel 'Aanduiding Stembureau' in het hoofdstuk BEREIKBAARHEID • Hellingbanen / dorpel-overbruggers (buiten) In aanvulling op wat beschreven is in het artikel 'Hellingbaan' in het hoofdstuk BEREIKBAARHEID <ul style="list-style-type: none"> ○ Vast aan ondergrond, mag niet kunnen verschuiven ○ Antislip afwerking ○ Weersbestendig ○ Voldoende sterk • Hellingbanen / dorpel-overbruggers (binnen) In aanvulling wat beschreven is in het artikel 'Hellingbaan' in het hoofdstuk BEREIKBAARHEID <ul style="list-style-type: none"> ○ Vast aan ondergrond, mag niet kunnen verschuiven ○ Antislip afwerking ○ Voldoende sterk • Vloerafdekkingen Naden en randen over de gehele lengte deugdelijk afplakken • Route borden naar de entree van het stembureau (buiten) Contrast tussen letters/cijfers en achtergrond ten minste 0,3 (= verschil in de reflectiewaarden van de kleuren letters/cijfers en achtergrond). Zie voor tabel met reflectiewaarden het hoofdstuk ERGONOMIE. • Route borden tussen de entree van het stembureau en de stemruimte (binnen) Contrast tussen letters/cijfers en achtergrond ten minste 0,3 (= verschil in de reflectiewaarden van de kleuren letters/cijfers en achtergrond). Zie voor tabel met reflectiewaarden het hoofdstuk ERGONOMIE. <p>Alternatieven: niet van toepassing</p>	
	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="462 1299 798 1635"> <p style="text-align: center;">✘</p> <p style="text-align: center;"><i>te steile en onvoldoende antislip hellingbaan (binnen)</i></p> </div> <div data-bbox="829 1299 1133 1635"> <p style="text-align: center;">✘</p> <p style="text-align: center;"><i>te steile en onvoldoende antislip hellingbaan (buiten)</i></p> </div> <div data-bbox="1165 1299 1484 1635"> <p style="text-align: center;">✔</p> <p style="text-align: center;"><i>afdekking van een rooster voor de entreedeur</i></p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div data-bbox="462 1657 798 1948"> <p style="text-align: center;">✔</p> <p style="text-align: center;"><i>duidelijke aanduiding buiten het gebouw</i></p> </div> <div data-bbox="829 1657 1133 1948"> <p style="text-align: center;">✔</p> <p style="text-align: center;"><i>duidelijke aanduiding van de route in het gebouw</i></p> </div> <div data-bbox="1165 1657 1484 1948"> <p style="text-align: center;">✘</p> <p style="text-align: center;"><i>losliggende tijdelijke afdekking vloer (kans op struikelen)</i></p> </div> </div>	

Bijlage 2:

PRE-CHECKLIST

Bijlage 2	Pre-checklists	ALGEMEEN
-----------	-----------------------	----------

Onderstaande checklists zijn bedoeld om inzicht te krijgen in de toegankelijkheidssituatie van de stemlocaties in uw gemeente.
De lijsten zijn niet volledig. Dat is ook niet mogelijk omdat er vele omgevingsfactoren van invloed kunnen zijn op de uiteindelijke toegankelijkheidssituatie.
Om tot een goede inventarisatie te komen is het verstandig om de situatie op professionele wijze te (laten) inventariseren.

BEREIKBAARHEID			Voldoet	Alternatief	Voldoet niet
1.1	Aanduiding op openbare weg				
	Aanduiding aanwezig	Ja/Nee			
	Ja: Verder naar vraag 1.1.a / Nee: Verder naar vraag 1.2				
1.1.a	Aanduiding duidelijk zichtbaar	Ja/Nee			
1.1.b	Aanduiding goed leesbaar	Ja/Nee			
1.2	Parkeergelegenheid				
1.2.a	GPA aanwezig	Ja/Nee			
	Ja: Verder naar vraag 1.2.c / Nee: Verder naar vraag 1.2.b				
1.2.b	Aantal vrij parkeerplaatsen binnen 50m van de entree	Aantal			
1.2.c	Hoogteverschil tussen parkeren en trottoir	Ja/Nee			
	Ja: Verder naar vraag 1.2.d / Nee: Verder naar vraag 1.3				
1.2.d	Hoogteverschil	in cm			
1.2.e	Type overbrugging	Helling/Trap/Lift			
1.2.f	Overbrugging conform ITstandaard	Ja/Nee			
1.3	Route tussen openbare weg en entree gebouw stembureau				
	Vlak, verhard en vrij van obstakels	Ja/Nee			
	Ja: Verder naar vraag 1.4 / Nee: Verder naar vraag 1.3.a				
1.3.a	Hoogteverschil	in cm			
1.3.b	Type overbrugging	Helling/Trap/Lift			
1.3.c	Overbrugging conform ITstandaard	Ja/Nee			
1.3.d	Obstakelvrije breedte van de route	in cm			
1.3.e	Obstakelvrije hoogte van de route	in cm			
1.4	Route tussen entree gebouw stembureau en stemruimte				
	Is er een route tussen gebouwentree en stemruimte	Ja/Nee			
	Ja: Verder naar vraag 1.4.a / Nee: Verder naar vraag 2.1				
1.4.a	Route duidelijk aangegeven	Ja/Nee			
1.4.b	Vlak en vrij van obstakels	Ja/Nee			
	Ja: Verder naar vraag 2.1 / Nee: Verder naar vraag 1.4.c				
1.4.c	Hoogteverschil	in cm			
1.4.d	Type overbrugging	Helling/Trap/Lift			
1.4.e	Overbrugging conform ITstandaard	Ja/Nee			
1.4.f	Obstakelvrije breedte van de route	in cm			
1.4.g	Obstakelvrije hoogte van de route	in cm			
1.4.h	Deuren in route bedien- en bruikbaar	Ja/Nee			

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

BETREEDBAARHEID			Voldoet	Alternatief	Voldoet niet
2.1	Entree (buitendeur) van gebouw stemlokaal				
2.1.a	Deurtype Handb.: Verder naar vraag 2.1.b / Autom.: Verder naar vraag 2.1.d	Handb/Autom			
2.1.b	Opstelruimte aan beide zijden van de deur	Ja/Nee			
2.1.c	Bedieningskracht buitendeur	<40N/>40N			
2.1.d	Drempelhoogte (t.o.v. straat/vloer niveau)	<2cm/>2cm			
2.1.e	Vrije doorgangsbreedte buitendeur	<85cm/>85cm			
2.2	Tussendeuren in de route in het gebouw naar stemruimte				
	Tussendeuren aanwezig in eventuele route Ja: Verder naar vraag 2.2.a / Nee: Verder naar vraag 2.3.a	Ja/Nee			
2.2.a	Deurtype Handb.: Verder naar vraag 2.2.b / Autom.: Verder naar vraag 2.2.d	Handb/Autom			
2.2.b	Opstelruimte aan beide zijden van de deur	Ja/Nee			
2.2.c	Bedieningskracht deuren	<40N/>40N			
2.2.d	Drempelhoogte (t.o.v. vloer niveau)	<2cm/>2cm			
2.2.e	Vrije doorgangsbreedte deur	<85cm/>85cm			
2.3	Deur stemruimte				
	Deur aanwezig naar/van stemruimte Ja: Verder naar vraag 2.3.a / Nee: Verder naar vraag 2.4.a	Ja/Nee			
2.3.a	Deurtype Handb.: Verder naar vraag 2.3.b / Autom.: Verder naar vraag 2.3.d	Handb/Autom			
2.3.b	Opstelruimte aan beide zijden van de deur	Ja/Nee			
2.3.c	Bedieningskracht buitendeur	<40N/>40N			
2.3.d	Drempelhoogte (t.o.v. straat/vloer niveau)	<2cm/>2cm			
2.3.e	Vrije doorgangsbreedte buitendeur	<85cm/>85cm			
2.4	Tijdelijke voorzieningen				
	Zijn er tijdelijke voorzieningen aangebracht Ja: Verder naar vraag 2.4.a / Nee: Verder naar vraag 3.1	Ja/Nee			
	VLOERBEDEKKING				
2.4.a	Randen over de volle lengte deugdelijk afgeplakt	Ja/Nee			
	HELLINGBAAN				
2.4.b	Weersbestendig (alleen van toepassing bij buitentoepassing)	Ja/Nee			
2.4.c	Deugdelijk verankerd aan ondergrond	Ja/Nee			
	LEUNING BIJ HELLINGBAAN/TRAP				
2.4.d	Leuning aanwezig en conform criteria	Ja/Nee			
	DORPELOVERBRUGGING				
2.4.e	Weersbestendig (alleen van toepassing bij buitentoepassing)	Ja/Nee			
2.4.f	Deugdelijk verankerd aan ondergrond	Ja/Nee			

Toegankelijkheidscriteria Stembureaus 2018

oktober 2018

BRUIKBAARHEID			Voldoet	Alternatief	Voldoet niet
3.1	Verkeersruimte stemlokaal				
3.1.a	Obstakelvrije doorgangen	Ja/Nee			
3.1.b	Vrije draaicirkel / manoeuvreerruimte	Ja/Nee			
3.1.c	Idem voor stemtafel en stemhokje	Ja/Nee			
3.1.d	Opstelruimte voor/naast stembus	Ja/Nee			
3.2	Stoelen in stemruimte				
3.2.a	Stoelen in stemruimte aanwezig Ja: Verder naar vraag 3.2.b / Nee: Verder naar vraag 3.3.a	Ja/Nee			
3.2.b	1 op 5 Stoelen uitgevoerd met armleuningen	Ja/Nee			
3.3	Stemhokje				
3.3.a	Hoogte van het laagste schrijfblad	Hoogte cm			
3.3.b	Schrijfblad onderrijdbaar	Ja/Nee			
3.4	Stembus				
3.4.a	Hoogte inworpleuf stembiljet	Hoogte in cm			
3.4.b	Afstand inworpleuf t.o.v. de opstelruimte	Afstand in cm			
3.5	Leesloep				
3.5.a	Leesloep (zichtbaar) aanwezig	Ja/Nee			
3.6	Kandidatenlijst				
3.6.a	Kandidatenlijst in stemlokaal aanwezig Ja: Verder naar vraag 3.5.b / Nee: Checklijst gereed	Ja/Nee			
3.6.b	Opstelruimte voor de kandidatenlijst aanwezig	Ja/Nee			